

HØRINGSUTTALELSE RLRF

25.03.2019

Innspill til fremtidig bruk av Riksblokk II, med referanse til frekvensstrategi for NKOM 2018-2021 og medie- og frekvenspolitiske mål.

INNLEDING:

A-Media AS sin bruk av Riksblokk II har vist hvordan digitaliseringen av lokalradio kan løses. Både bærekraft, vekst og mangfold har utviklet seg svært positivt. Dette er en modell som alle lokalradioer vil ønske seg, når de blir kjent med muligheten.

Riksblokk II-konseptet bygger på at et større område gir et stort antall leietakere som kan dele kostnadene. Tilknyttende lokalblokker gir tilleggsdekning til en svært lav pris og skaper mangfold også i distriktene. På den måten oppnår vi målsettingene satt av Stortinget med overgangen til DAB.

Konseptet har skaffet lokalradioene i Rogaland og Hordaland vesentlig lavere kostnader, omfattende dekning i et stort område og tilgang til den teknologien som er nødvendig for å lykkes inn i fremtiden. Alt inkludert i en svært rimelig avtale.

Teknologien som blir brukt er norskutviklet av A-Media AS, noe som i vesentlig grad også bidrar til å redusere kostnadene. Dette er blant annet banebrytende teknologi som selskapet vant pris for under IBC i 2016. Det er A-Media AS som også står bak konseptet TheRadioHub.

Alt dette er gjort mulig helt uten økonomisk støtte, noe som over enhver tvil dokumenterer bærekraften i konseptet.

Lokalblokkene har til sammenligning svært høye kostnader. Dette til tross for at anleggene i realiteten er fullfinansiert med støtteordningen. Ifølge Lokalradioforbundet er det avgjørende med driftstilskudd for å kunne drive disse DAB-anleggene. Det innebærer i realiteten at tilbudet på Lokalblokk vil forsvinne uten et betydelig årlig driftstilskudd.

Denne problemstillingen blir brukt som argument for at det er behov for å fortsett på FM utover 31.12.21.

Det er således viktig å se FM-slukking og utfordringene med bærekraft i lokalblokk, i sammenheng med denne utredningen.

Det er også nødvendig å se på hvordan støtteordningen blir brukt. Det vi nå får bekreftet, er at investeringene i Lokalblokk vil gå tapt uten ytterligere driftstilskudd.

Da kan det ikke være noe tvil om at foretingsmodellen utviklet av A-Media AS på Riksblokk II er et bedre alternativ.

FM SLUKKING:

Dersom enkeltaktører skal gis mulighet til å sende på FM utover det fastsatte datoen 31.12.2021, må det etter vårt skjønn være en forutsetning at det ikke finnes et bærekraftig alternativ på DAB.

Størsteparten av DAB-anleggene i Lokalblokk er avhengig av økonomisk driftsstøtte ifølge Lokalradioforbundet. Uten en troverdig langsiktig økonomisk bærekraftig plan for DAB-anleggene, må det være grunnlag for å tillate en videre drift på FM.

Det er stor enighet i bransjen om at dette er den sentrale problemstillingen. Det er således bærekraft i DAB-prosjektene som må løses før det kan bli aktuelt med slukking av FM for lokalradio.

RIKSBLOKK II:

A-Media AS er et ingeniørselskap med utvikling av kringkastingsteknologi. Selskapet eier også flere radioer på Vestlandet, samt både FM og DAB-anlegg i denne forbindelse.

A-Media AS har utviklet bærekraftige DAB-nett med betydelig lavere kostnader for radioene enn det man ser i Lokalblokka. Dette er mulig fordi selskapet selv eier teknologien og har en non-profit (NPO) tilnærming til driften av DAB-anleggene.

Eksempelvis tilbys DAB-dekning i Odda og Røldal fra bare 500 kroner i måneden. I Bergen ble kostnadene mer enn halvert da A-Media AS overtok nettet fra P4/Norkring. I Rogaland og Hordaland var prisene helt nede i 1500 kroner per måned før de ressursvake lokalradioene ble tvunget til å inngå et samarbeid med Norkring. Nå er prisen fra 4800 kroner per måned. Fortsatt svært rimelig og med en imponerende dekning i et stort område.

Det er viktig å legge merke til at disse DAB-nettene er større og teknisk av en høyere standard enn anlegg i Lokalblokka, samt at de er bygget helt uten noen form for økonomisk støtte.

Anleggene er derfor svært attraktive for radioene og i løpet av 2019 vil det være rundt 60 innholdskonsesjonærer tilknyttet disse DAB-anleggene – med Riksblokk II som grunnlag.

Riksblokk II-prosjektet har stått for en kraftig økning i mangfoldet, mens man i Lokalblokka har sett en negativ trend og et sviktende driftsgrunnlag i hele landet. Man ser også i Lokalblokka at prisene har øket mange steder, eller at det er varslet om en slik økning.

Til sammenligning, dersom det hadde vært gitt økonomisk støtte i Riksblokk II-prosjektet ville prisene gått ytterligere ned for innholdskonsesjonærene.

Lokalradioene - Ulike behov for bruk av frekvenser

For at radioene skal være bærekraftige i fremtiden (konkurransesituasjon), vil de fleste måtte skaffe seg et større dekningsområde. Mangfoldet forutsetter at radioene er forskjellige og henvender seg til sitt særskilte publikum.

Når man skal lage radioen for en bestemt målgruppe, vil lytterpotensialet og således inntektene, være helt avhengig av at man har et tilstrekkelig stort nedslagsfelt.

Dette tilrettelegger Riksblokk II for på en særdeles god måte, og har således i vesentlig grad bidratt til den suksessen radioene har opplevd på Vestlandet.

Dette danner grunnlag for at langt flere aktører også deler de samme anleggene. Da blir frekvensressursene utnyttet på en langt mer effektiv måte enn det man ser i dag på Lokalblokka, hvor det ofte bare finnes én aktør på nettene.

Det er ingen grunn til at man ikke skal kunne utvikle DAB-nett andre steder her i landet på den sammen gode måten som det A-Media AS kan vise til på Vestlandet. Vi tror hele landet kunne fått et tilsvarende nett i løpet av de neste 5 årene, dersom A-Media AS fikk muligheten til å realisere dette initiativet nasjonalt.

En forutsetning ville da være at Riksblokk II-prosjektet fikk den samme muligheten til å motta økonomisk støtte. Det er urimelig å kreve at A-Media AS skal dekke kostnadene for hele bransjen alene, mens støtteordningen isteden stimulerer til utbyggingen av sendernet på Lokalblokka som ikke er bærekraftige.

Stordriftsfordeler - Nkom skal offensivt fremme og sikre tjenester, konkurranse og innovasjon

A-Media AS er landets største på utvikling av kringkastingsteknologi. Riksblokk II-prosjektet har medførte nye innovative løsninger og utviklingen av ny teknologi, samt videreutvikling av eksisterende teknologi.

Riksblokk II er ikke noe vi har til hensikt å bygge ut i konkurranse med enkeltaktører i Lokalblokka. Dette er et initiativ som åpner opp for at lokalradioer også andre steder i landet skal kunne nyte godt av den samme muligheten.

Det er ellers ikke grunnlag i frekvensstrategien for å hindre konkurranse eller legge opp til monopoler. Snarere tvert imot.

A-Media AS har vært tydelige på at det ikke er aktuelt å bygge noe DAB-nett uten at radioene selv ønsker det. Forutsetningen er sågar at et større antall radioer deltar i et større område. Det kan vi få til ved å samarbeide med aktørene i Lokalblokka, slik dette er demonstrert i Bergen og Hardanger. Da blir det ikke nødvendig med driftstilskudd - og investeringene blir ivarettatt i en mer bærekraftig foretingsmodell.

Videre ser vi i dag at de største radioselskapene allerede har skaffet seg flere tilknyttede DAB-konsesjoner i Lokalblokka. Det er således åpenbart at radioene ønsker større dekningsområder og ser nytten av dette.

Da mener vi at slike radioselskap med ambisjoner om større dekningsområder må ta i bruk Riksblokk II og heller overlate konsesjoner i Lokalblokka til mindre aktører uten ambisjoner om større dekning.

Tildelingsregler for frekvensblokka - frekvensforvaltningen

Vi har tatt til orde for at tildelingen skjer ved høring. At radioene i de aktuelle områdene selv må bli hørt. En utbygger må søke samarbeid med radioene i et område før tildelingen. Ellers finnes det ikke noe grunnlag for bærekraft.

Radioene i det aktuelle området må, før konsesjoner tildeles, få klarhet i hva DAB-tilbudet vil innebære både i forhold til utbygging, tidsaspekter, dekning, leiepris og eventuelle tekniske tjenester og samarbeid. Først når et tilstrekkelig antall radioer ønsker å delta, kan en slik tildeling skje.

Dette er den mest demokratiske måten dette kan gjøres på. Da får også radioene forutsigbarhet og man hindrer at andre interesser skal ødelegge for bransjen. En auksjon vil ikke være formålstjenlig.

Sikre et mediemangfold – regulering knyttet til frekvensforvaltningen

Lov 4. juli 2003 nr. 83 om elektronisk kommunikasjon Ekomloven § 1-1 Formål

Lovens formål er å sikre brukerne i hele landet gode, rimelige og fremtidsrettede elektroniske kommunikasjonstjenester, gjennom effektiv bruk av samfunnets ressurser ved å legge til rette for bærekraftig konkurranse, samt stimulere til næringsutvikling og innovasjon.

A-Media AS har sørget for formålet ved å tilrettelegge for at flest mulig radioer, store og små, skal kunne samarbeide om best mulig dekning og lavest mulig kostnader for alle. Da er mangfoldet ivarettatt.

Utfordringer og rele problemstillinger

- En annen problemstilling er konkurransesituasjon og dårlig samarbeidsklima mellom radioene historisk.

Når en radio bygger DAB-anlegg, vil de andre naturligvis være skeptiske og i mange tilfeller ha en fiendtlig holdning, både til enkeltaktørene og DAB i sin helhet.

Da er det krevende å lykkes med DAB-prosjektene som tross alt forutsetter et samarbeid mellom radioene.

- En tredje problemstilling er det faktum at radioene som sender på FM har en stor fordel inntil videre.

De som fortsatt er igjen på FM har naturligvis fått en kraftig økning i antallet lyttere og således også høyere inntekter. Da er det naturlig at man ikke ønsker å gi fra seg denne utilsiktede fordelene under overgangen til DAB.

- Når de som har en stor fordel med FM også viser seg å være de samme som sitter på de fleste DAB-konsesjonene i Lokalblokka, må man også stille spørsmålet ved hvor motivert slike konsesjonærer er til å sørge for bærekraftige og gode DAB-nett.

- Tekniske konsesjoner og økonomisk støtte til utbygging blir tildelt uten at aktørene har den nødvendige tekniske kompetansen eller de nødvendige sertifikater. Det er strenge krav om kvalifikasjoner øvrige i samfunnet. Det er kritikkverdig at DAB-utbyggingen nå i vesentlig grad skjer uten at kvalifisert personell er involvert.

Et minstekrav må være at aktørene har en ekornet autorisasjon.

- Det er dokumentert at mange DAB-anlegg, som det er gitt tilskudd til, aldri blir bygget. Det fremstår å være et stort avvik i mange tilfeller, mellom søknadene og de faktiske forhold.

FORSLAG:

All utbygging av DAB-nett burde bli gjort av en profesjonell entreprenør – eksempelvis A-Media AS. Skal man nå målsettingene, må man se på landet som en helhet og vurdere hvor og hvordan støtteordningen best bør benyttes.

Da blir det opp til entreprenøren å vurdere hvilke frekvensressurser man må benytte i hvilke områder for å oppnå de målsettingene man setter seg, samt jobbe for å bli enig med de berørte lokalradioene om forutsetningene.

Dette må planlegges av en profesjonell aktør som tar hensyn til de utfordringene vi her beskriver. Deretter må oppdraget med hele utbygging legges ut på anbud over flere år – dekket av støtteordningen.

Man må definere hva man vil ha, så må man legge dette ut på anbud. Da får man forutsigbarhet og det blir enklere også å ta avgjørelser om FM-slukking.

Rogaland Lokalradio Forening – Haraldsgata 114, 5527
Haugesund Telefon 911 77777 – post@rlrf.no – Facebook DAB Rogaland

KONKLUSJON:

Slik situasjonen har utviklet seg, mener vi at frekvensblokk på Riksblokk II i vesentlig grad vil være til nytte for å oppnå de målsetninger Stortinget har forutsatt i digitaliseringen av radio.

Den suksessen A-Media AS kan vise til for radioene på Vestlandet, bør danne grunnlag for en tilsvarende bruk av frekvensressursen i andre deler av landet.

Rogaland Lokal Radio Forening (RLRF)

Daglig leder

Rune Andre Fielding Falch

Rune Andre Fielding Falch